

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO «ΚΝΩΣΟΣ»

Μη κερδοσκοπικό σωματείο — υπό την εποπτεία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

Τι σημαίνει «Όμιλος για την UNESCO»

Θεσμικό και ιστορικό πλαίσιο του κινήματος των Ομίλων για την UNESCO

Ορισμός και φύση

Ο όρος «Όμιλος για την UNESCO» (Club for UNESCO) προσδιορίζει μια εθελοντική, μη κερδοσκοπική ένωση πολιτών η οποία ασπάζεται τις θεμελιώδεις αρχές και τα ιδεώδη της Εκπαιδευτικής, Επιστημονικής και Μορφωτικής Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO) και αναλαμβάνει να τα υπηρετήσει στην καθημερινή πράξη, εντός των πεδίων αρμοδιότητας της Οργάνωσης — ήτοι της εκπαίδευσης, των επιστημών, του πολιτισμού, καθώς και της επικοινωνίας και της πληροφορίας (UNESCO, 2021). Πρόκειται για έκφραση ενός παγκόσμιου κινήματος βάσης (grassroots movement), του οποίου τα μέλη προέρχονται από κάθε ηλικία, επάγγελμα και κοινωνικό υπόβαθρο και ενεργούν ως φορείς προαγωγής των αξιών της UNESCO σε τοπικό επίπεδο.

Κατά τον επίσημο ορισμό της Οργάνωσης, οι Όμιλοι, τα Κέντρα και οι Ενώσεις για την UNESCO συνιστούν ομάδες εθελοντών διαφορετικών ηλικιών και κοινωνικο-επαγγελματικής προέλευσης, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην υπηρεσία των ιδεωδών της UNESCO, λειτουργούν υπό την αιγίδα των Εθνικών Επιτροπών για την UNESCO και διασυνδέονται σε εθνικά, περιφερειακά και διεθνή δίκτυα.

Ιστορική καταγωγή του κινήματος

Ο πρώτος Όμιλος για την UNESCO ιδρύθηκε το 1947 στο Σεντάι της Ιαπωνίας, πριν ακόμη η χώρα καταστεί κράτος-μέλος της Οργάνωσης (1951), ως αυθόρμητη πρωτοβουλία της κοινωνίας των πολιτών μέσα από τα ερείπια της μεταπολεμικής περιόδου (UNESCO, 2021). Έκτοτε το κίνημα γνώρισε σταθερή εξάπλωση: σήμερα λειτουργούν περισσότεροι από 4.000 Όμιλοι και Ενώσεις σε πάνω από 75 χώρες. Η ίδια η ονομασία τους αποτυπώνει τη δέσμευση των μελών τους στα ιδεώδη που διακηρύσσει το Προοίμιο του Καταστατικού Χάρτη της UNESCO, και ιδίως στην αρχή ότι, εφόσον οι πόλεμοι γεννώνται στο πνεύμα των ανθρώπων, στο πνεύμα των ανθρώπων πρέπει να οικοδομηθούν τα σχυρά της ειρήνης (UNESCO, 1945).

Νομική υπόσταση και σχέση με την UNESCO

Καθοριστικής σημασίας — και συχνά παρανοούμενο — είναι το ζήτημα της σχέσης ενός Ομίλου με την ίδια την UNESCO. Σύμφωνα με το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο για τις Ενώσεις και τους Ομίλους για την UNESCO, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Διάσκεψη κατά την 39η σύνοδό της (39 C/Resolution 90, 2017) και τροποποιήθηκε κατά την 40ή σύνοδο (40 C/Resolution 98, 2019), οι Όμιλοι:

- είναι **νομικά και οικονομικά ανεξάρτητοι** από την UNESCO και λειτουργούν σε εθελοντική βάση.

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO «ΚΝΩΣΟΣ»

Μη κερδοσκοπικό σωματείο — υπό την εποπτεία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

- τελούν **υπό την εποπτεία της Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO** της εκάστοτε χώρας, η οποία είναι αρμόδια για την πιστοποίηση, την εποπτεία και την αξιολόγησή τους·
- δεσμεύονται να **μην προβαίνουν σε δηλώσεις εξ ονόματος της UNESCO** ή της Εθνικής Επιτροπής και να μην οικειοποιούνται προνόμια της Οργάνωσης (λ.χ. απονομή βραβείων, τίτλων ή πιστοποιητικών της UNESCO).

Με άλλα λόγια, η χρήση του ονόματος «για την UNESCO» εκφράζει την προσχώρηση στα ιδεώδη της Οργάνωσης και γίνεται κατόπιν σχετικής έγκρισης της Εθνικής Επιτροπής, στον προβλεπόμενο τύπο· **δεν συνεπάγεται, ωστόσο, οποιαδήποτε επίσημη ή οργανική σύνδεση με την UNESCO, την οποία ο Όμιλος δεν εκπροσωπεί** (UNESCO, 2018, 2020· UNESCO, 2021). Η διάκριση αυτή διασφαλίζει τόσο την αυτονομία της κοινωνίας των πολιτών όσο και την ακεραιότητα του θεσμικού κύρους της Οργάνωσης.

Σκοπός και τρεις βασικές λειτουργίες

Πρωταρχικός σκοπός κάθε Ομίλου είναι η προαγωγή της κατανόησης και της υποστήριξης της αποστολής, των προτεραιοτήτων και των προγραμμάτων της UNESCO σε επίπεδο βάσης. Παρά την ποικιλομορφία των δράσεων, η λειτουργία ενός Ομίλου συνοψίζεται σε τρεις άξονες (UNESCO, 2021):

- 1. Επιμόρφωση (Training):** η αυτο-εκπαίδευση των μελών και η συμβολή στη μόρφωση της ευρύτερης κοινότητας, μέσω της μελέτης θεμελιωδών κειμένων και της οργάνωσης επιστημονικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- 2. Διάχυση της πληροφορίας (Dissemination of Information):** η συλλογή, παραγωγή και διάδοση έγκυρης ενημέρωσης για ζητήματα εθνικού και διεθνούς ενδιαφέροντος, με σύγχρονα μέσα επικοινωνίας.
- 3. Δράση (Action):** η μετουσίωση των ιδεωδών σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες — ημερίδες, συνέδρια, εκθέσεις, εκπαιδευτικές δράσεις — που αποτελούν την ουσιαστική αποστολή του Ομίλου.

Ο Όμιλος για την UNESCO «Κνωσός»

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος για την UNESCO «Κνωσός» αποτελεί μη κερδοσκοπικό σωματείο με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης (Αρ. Μητρώου 2918/2008, Πρωτοδικείο Ηρακλείου, υπ' αριθ. 1357/2008), το οποίο λειτουργεί **υπό την εποπτεία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO** (Καταστατικό, Άρθρο 1 παρ. 4). Αποστολή του είναι η δημιουργία πολιτισμού προόδου και ειρήνης, η διάσωση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, η επιστημονική προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της εκπαίδευσης και της πρόσβασης στη γνώση, με ιδιαίτερη έμφαση στον τοπικό πληθυσμό και στην κρητική παράδοση.

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO «ΚΝΩΣΟΣ»

Μη κερδοσκοπικό σωματείο — υπό την εποπτεία της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO

Βιβλιογραφικές αναφορές

UNESCO. (1945). *Constitution of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*. UNESCO.

<https://www.unesco.org/en/legal-affairs/constitution>

UNESCO. (2018). *Records of the General Conference, 39th session, Paris, 30 October–14 November 2017: Vol. 1. Resolutions* (Annex VI: Regulatory Framework regarding Associations and Clubs for UNESCO, 39 C/Resolution 90, σ. 143). UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260889>

UNESCO. (2020). *Records of the General Conference, 40th session, Paris, 12 November–27 November 2019: Vol. 1. Resolutions* (40 C/Resolution 98: Τροποποίηση του Κανονιστικού Πλαισίου για τις Ενώσεις και τους Ομίλους για την UNESCO). UNESCO.

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372579>

UNESCO. (2021). *Associations and Clubs for UNESCO: A practical guide* (2021 edition· PAX-2020/WS/6 Rev.). UNESCO.

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375493>

Όμιλος για την UNESCO «Κνωσός». (2008). *Καταστατικό του σωματείου «Όμιλος για την UNESCO Κνωσός»*. Πρωτοδικείο Ηρακλείου (αριθ. απόφ. 1357/2008).